

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 2. Super Cathedram. Licet omnes nos creauerit Deus quoad naturam æquales, disposuit tamen superiorum, & inferiorum inæqualitatem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

nit in Pharisæis triticum permixtum paleæ. O
 quæ paleæ hypocritæ, vana gloriæ, Iracundiæ,
 ambitionis! O quæ triticum doctrinæ, digni-
 tatis, verbi Dei! hoc enim triticum Ecclesiæ fu-
 stentatur. Apagæ, palea in ignem æternæ con-
 demnationis; eorum opera ne imitemini, paleæ
 enim sunt, quæ ignis comburet infernalis: rem-
 maneant leges, doctrinæ, dignitatis frumentum
 in animæ vitæ horrea congregandum: si enim
 eorum vitæ reproba, doctrinæ tamen proba, &
 admittenda. Si eorum opera, opera sunt Satana-
 næ, leges autem sunt diuinæ; si in se ipsi sunt
 demones; in persona tamen quam referunt, sunt
 Angeli, ex quorum ore lex audienda: *Legem*
requirit ex ore eius: quia Angelus Domini exer-
citum est. Omnino necessaria nobis erat hæc
 iustitio (teste D. Chrysostr.) nobisq; tam
 strictè à Christo præcipienda: si etenim etiam
 modo contemnis superiores, contumaciter man-
 data hocipendis: quia sic non vinunt, vt de-
 bent, quid ageres, si tibi eos irridendi, con-
 temnendiq; dedisset ipse facultatem? quàm
 faccos inuenias, qui eorum voluissent obedire
 mandatis? Quibus non superioribus contumaces
 repugnant inferiores? Vt igitur hoc nequa-
 quam fiat, tam stricto nos Christus obligat præ-
 cepto, quod modò declaramus.

**§. 1. Super Cathedram. Licet omnes nos
 creauerit Deus quoad naturam æquales, dis-
 posuit tamen superiorum, & inferiorum inæ-
 qualitatem.**

Supponit hic Christus primum esse in Repu-
 blica ordinem superiorum, & inferiorum,
 ac requiri, vt sit qui iubeant, qui ordinent,
 qui stant, & qui dictis obediant, statutaq; ue-
 perficiant. D. Theodoretus Episcopus Cyri in
 Syria (qui à sexcentis Episcopis in Concilio Cal-
 cedonensi proclamatus fuit: *Catholicus & Or-*
thodoxus Eccl. si Pastor & Doctor.) contendit
 relictæ quendam errorem à Gentilibus intro-
 ductum: qui considerantes magnas confusiones,
 deordinationes ac ineptias, quibus totus mun-
 dus perturbatur, euulgauerunt Deum nullum mun-
 di huius habere prouidentiam, ac sollicitudinem,
 nec eum gubernare, ac dirigere; sed quod nos
 duntaxat, vt quisque quidquid vellet aut pos-
 set operaretur. Quia verò hunc errorem decem
 adstruebant argumentis, decem quoque con-
 scripsit tractatus subtilissimos, in quibus eadem
 in illos retorquet argumenta, ac proprio mu-

erone confodit inimicos: ex eorum rationibus
 Catholicam probans veritatem, Deum esse su-
 premtum mundi gubernatorem, quiq; qua-
 in eo sunt, cuncta disponit, infinità suã sa-
 pientia cuncta constituit, & magnâ permit-
 tens prouidentia. Tractatu verò septimo, seg-
 timam proponit, refutatq; rationem, quã Gen-
 tiles mouebantur, vt Dei prouidentiam mundi
 que negarent directionem: nitetur autem hæc
 ratio illo discrimine quod in mundo notamus
 inter homines: quidam etenim sunt Domini,
 ferri alij: quidam superiores, inferiores alij;
 quidam præcipientes, alij obsequentes. Quis hos
 inter se discreuit? Nos omnes Dominus qui ead-
 naturam condidit æquales, vno omnes nascimur
 modo, vno & morimur, cur non eodem igitur
 modo viuimus? Nos omnes ex eodem produxit
 parente Adam, iisdem dotatos qualitatibus, ita
 vt, formato primo homine; cum ei mulierem
 in adiutorium ad humani generis propagatio-
 nem veller creare, illam non ex alio luto, vt
 esset, formaret, ne qua prætensio oriretur, si
 lutum illud nobilius fuisset, quàm illud, de quo
 formatus fuit Adam, sed eam ex ipso Adam ædi-
 ficauit: sed hoc de capite, quod ceteris mem-
 bris eminet, nec de pedibus, ceteris inferioribus,
 sed de costa lateris, vt in omnibus ei similibus esse
 videretur.

Si igitur nos Deus æquales condidit, vnde
 prodire potest tanta inæqualitas, vt sint aliqui
 Domini, alij ferri, quidam imperent, puniant,
 carceribus mancipent, alij verò obediant, in
 vincula coniciantur, puniantur? Hoc (asser-
 bant illi) inde ortum est: quia Deus manum à
 mundi regimine subtraxit, sic vt qui potest, præ-
 ualeat, imperet ceteris; puniatq; reliquos.
 Exemplo patet, inuolunt, in Neuroth Domi-
 nus post deluuium: vt enim erat gigas fortissi-
 mus, viribusq; potentissimus. septimum Domi-
 num extulit; ceterisq; præfecit superiorem,
 vnde natum proverbium: *Quasi Neuroth robu-*
stus venator eorum Domino. Idem obseruamus in
 Monarchiis ac Imperijs, quæ mundus habuit Ba-
 byloniorum, Medorum, Persarum, Græcorum,
 Romanorum, quæ vidit Daniel in figura fero-
 cium bestiarum, quæ enim ceteris erat poten-
 tior, præualebat; ac ventorum marium, qui in-
 ter se contendebant, ille vero se longius proten-
 debat qui maiori buccas inflabat impetu, hoc
 hic esset Dominus, ac mane eratino mancipium,
 hodie throno residens regali candelis imperans
 superbus, eras catenis vinculus, terrentimo carceris
 reclusus vile mancipium. Abundant similibus
 exam-

exemplis, tam sacra, quam prophane historie :
 ex quo Deus mundum condidit. Clarius quoque
 patet, (argumentantur illi) quia si ordo ille su-
 periorum ad inferiores à Deo fuisset stabilitus,
 semper essent superiores, qui sunt meliores, in-
 genij subtilioris, vitæ magis exemplaris : cum
 Rex Republicæ non præficiat, nisi quos nouerit
 esse regimij magis idoneos. Hoc autem non
 sic se habet quomodo videmus occupare thronos,
 portare diademata, illos qui merentur crucem,
 carceres, seruitutem : è contra subditos, reie-
 ctos, qui ad regendas cathedras sunt apiciores ac
 digniores. Qua de causâ Salomon, licet cuncta
 censeret vanitatem, hoc tamen magis serio per-
 pendit : *Vidi seruos in equis, & principes ambu-
 lantes super terram.* Cum hæc igitur ita sint, quis
 capiat, quod hunc Deus mundum motis adeo
 inconcinnus gubernet ? Respondet illis Theodo-
 ret. in illos hanc retorquens rationem, ex eadem
 probans contrarium. Omnes consentiunt, quod
 Deus cunctos quoad parentes & naturam creauerit
 æquales, si verò illa in suo maneret ordine ac
 statu, quo ex Dei manibus prodijt perfecta nec
 essent Domini, nec subditi, vt modo, nec qui
 notas conderet leges; diuinis quippe regeremur,
 & ratione, que iusto pondere cuncta moderaretur.
 Verumtamen per peccatum dissolutus est
 hic ordo, ita vt iustitia nobis deficiat originalis,
 que in homine, partem inferiorem subdebat su-
 periori, superiorem verò Deo; ratio permansit
 tenebris obfuscata, ordo illi prius positus inuer-
 sus, ratio oppressa, rebellis appetitus, & ad ma-
 lum ab adolecentia inclinatus. Necessarium est,
 vt sit qui regat, gubernet cuncta, secundum ius-
 tam disponat rationem, malos puniat, bonos re-
 muneretur, appetitum scilicet inordinatum per
 timore; excitet ad bonum voluntatem pro-
 posita spe distributionis. Componit horologij
 horologium congruum, si semper illo ordine,
 & conformitate volueretur, non esset necesse
 quemquam illud dirigere : verumtamen cum as-
 quando dissoluitur illa harmonia, rectoris requi-
 ritur industria, qui vt primum deest, illico totum
 dissoluitur, rotis ponderis impetum ac grauitatem
 consequentibus. Composuit hoc Deus nature
 nostre horologium optimè dispositum : *Fecit
 Deus hominem rectum.* Per peccatum verò, dis-
 soluebatur illa concupiscentia rota, qua ductum
 sequi debebat rationis vt rotam primariam, se
 ipsam anteponit, vt totum gube nec horologium.
 Hoc bene sentiebat, qui dicebat : *Videam aliam le-
 gem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ,
 & captiuam me in lege peccati, qua est in mem-*

Eccles. 10.
7.

I.
Similitu-
do.

Eccles. 7.
30.

Rom. 7.
23.

bris meis. Quam dissol- tum foret hoc mundi
 horologium, si non esset qui rotas componeret : *Dei pro-
 quis domi quietus remaneret ? Quis bona sua, uideat
 imò & vitam tutus possideret ?* Qua ratione si asseren-
 ne legibus Republica conseruaretur, quibus illa
 dirigitur, ac sine superioribus, qui ad eorum ob-
 seruantiam cogant inferiores. Ipse Deus (inquit
 Theoret.) qui mundum condidit ex nihilo,
 decreuit ad sui conseruationem, vt à superioribus
 regeretur.

Hoc docuit Apostolus, sapientissimis illis ver-
 bis ; *Omnes anime potestatibus sublimioribus sub-
 dita sunt, non est enim potestas, nisi à Deo : que au-
 tem sunt, à Deo ordinata sunt.* Omnes quotquot
 sunt : *Omnia anime,* suis sublimioribus ;
 mulier marito, filius Patri, Domino subditus, se-
 cularis Ecclesiastico : ita vt, nullus sit in Re-
 publica, qui non hoc ordine, superioris, vel infe-
 rioris, Traxati, vel subditi compendatur, qui
 non vel præcipiat superior, vel obediatur inferior.
Omnia anime. Si quæras, quis hoc statuere, vt
 cum omnes essemus in natura æquales, sumus in
 hoc inæquales ? Respondit ipse Deus. *Non enim
 est potestas nisi à Deo.* Nota cum S. Chryl. lo-
 quendi modum Apostoli : Non enim ait, quod
 non sit superior, aut Princeps, qui regnet in hoc
 mundo, nisi à Deo constitutus ; *Non dicit : Om-
 nis Princeps à Deo constitutus est ;* multi quippe
 sunt à Deo non ordinati, sed à diabolo, vel mun-
 do, vel carne, vel uero, vel negotiationibus, vel
 diligentia, vel simonia : sed quod omnis pote-
 stas, hoc est, auctoritas qua eminent Principes
 ac Superiores, vt præcipiant, à Deo profuatur, vt
 licet quis sit tam peruersus superior, qualem sci-
 mus fuisse Pilatum, potestatem tamen habet de-
 super & à Deo : ita Christus Pilato. *Non habes
 potestatem aduersus me ullam, nisi tibi datum
 esset de super :* licet quoque tam sacrilegus sit
 Pontifex, ac Caiphas, Deus est qui ore eius lo-
 quetur, quando concludit vt supremus superior.
 Sicut dicimus, quod omnibus potestas mariti in
 ordine ad uxorem sit à Deo, non quod Deus sit,
 qui omnia componit matrimonia singulisque
 vxoribus suos desinet maritos, sed concessio, quod
 matrimonium sit, à Deo omnis emanat potestas
 seu viti superioritas in ordine ad uxorem : *Non est
 potestas nisi à Deo.*

Tangit meâ quidem sententiâ Apostolus, iud
 quod dixerat Dominus : *Per me Reges regnant,
 & Legum conditores iustæ de eruant.* *Per me Prin-
 cipes imperant, & potentes decernunt iustitiam.*
 Quatuor species recenset superiorum. Reges,
 Legillatores, Principes & potentes. Reges sunt,
 qui

Rom. 13.
1.
11.
16.
17.

Prin. 8.
15.

qui in mundo non agnoscunt si periorum, quoad temporalia, vnde & vocantur supremi ac independentes Domini. Legislator sunt Senatores Republica, & Auditores Conciliorum: illi quippe sunt, per quos disponuntur & explicantur statuta. Principes sunt Prætores, & gubernatores, qui præsent in particularibus republicis. Potentes sunt, quicumque alij ministri iustitiae, qui aliqua polent in Republica auctoritate. In his omnis concluditur potestas. Et hæc omnis potestas, ait Deus, à me dependet, omnes sunt mei substituti, à Rege vique ad abiectissimum apparitorum. Non est potestas nisi à Deo, Et consequenter nemo est, qui non sit subiectus suis superioribus, sic ut, nullus sit, qui non sit Deo subditus. Hoc est tam ne essentium, vt sine illo mundus perderetur. Optime Spiritus sanctus: *ibi non est gubernator, populus corruet. & doctis declaratur à D. Chry. similitudinibus: Sicut si gubernatorem à nave separaueris, scapham submersisti, & si ducem ab exercitu abieceris, victos hostibus tradisti milites, ita si principes in civitatibus aufereris, feris irrationalibus magis irrationabilem agemus vitam, &c. Quod in domibus faciunt lignorum contignationes, hoc Principes in civitatibus, sicut si illas sustuleris, dissoluti parietes per sese corruunt, sic etiam si ex mundo Principes tollas, & eorum metus, &c.*

§. 3. In omnibus lucet ordo superiorum & inferiorum. Sic quoque decretum est, in omnibus legibus, naturali, scripta, & Euangelicis.

Voluit habere Deus in mundo suos Vicarios, quoad regimen mundi, aliquos in spiritali, quosdam autem in temporalis. Omnes hi communicata sibi à Deo vigent potestate, quæ de illo, vt primo principio ac origine derivatur de vno ad alios, vnde tanta est diuersitas Præsentium, sunt enim maiores, & minores, supremi & subalterni. Et omnibus satis est manifestum (inquit Apostolus) ita hæc fieri debuisse, cum enim sit mundus Dei manuum opificium, ita illud facere oportuit, vt quædam esset ordo, certusque omnium concentus: *Quæ autem sunt, à Deo ordinata sunt.* Non produxit Deus multitudinem sine ordine, hoc enim esset quædam indecens confusio: *Multitudo sine ordine est confusio*, vt aiunt Philosophi. Proinde quia inconueniens erat esse confusionem in his rebus, quas Deus creat, in omnibus his admirabilem Hieron. Baz. de Lanza Tom. II.

planè decreuit ordinem statitque concentum. Dedit mundo principium duo produces generum: *Vnamque in principio condidit creaturam spirituales, & corporales*, ambas vero miro statuit ordine. Creaturas spirituales, Angelos dicitur quosum tantam creauit multitudinem, vt eorum numerum velot innumerabilem habuerit, amicus ille Iob: *dum ait: Numquid est numerus militum eius.*

Illos nihilominus tam congruo disposuit ordine, vt aprior non possit confiditari: illos etenim in tres dispersit hierarchias, & earum vnamquamque in tres choros, vt simul nouem constituantur: quia vero tam apto sunt ordine distributi, Ordines nominantur. Suprema Hierarchia est Seraphinorum, Cherubinorum, & Thronorum. Media complectitur Dominationes, Virtutes, ac Potestatea. Infimam faciunt Principatus, Archangeli, Angeli. Et eò quod omnem superet intellectum hic ordo, Deus Iob amico suo proposuit, vnum comprehendere posset illam dispositionem tam numeris omnibus absolutam, quæ ratione omnes illi spiritus sic miro ordine disponantur, vt quidam sint superiores, alij inferiores; inter alios, quidam illuminent & non sint illuminati alij sint illuminati & non illuminent: Et quomodo vna hierarchia sit altera superior, similiter & singularum hierarchiarum chori ex superioribus & inferioribus constituantur, ita hocque tanta perfectione, vt nulli sint scalarum gradus, nec illi quos Salomon throno suo regali composuit, nec illi quos viderat Iacob, ita ad perpendicularium circumque directi, vt duo non sint æquales, in eodem gradu, sed omnes ita distributi, vt quidam sint alijs superiores: *Numquid Iob c. 38. nesci ordinem cæli & pones rationem eius in terra? 33.*

Idcirco communi ac frequentiori nomine in sacris literis vocantur exercitus, & ex tanta militum multitudine Deus dicitur. *Dominus exercituum*: nihil enim hic est, quod magis certam requirat dispositionem, quam militum exercitus, qui ordinatur, ac constituitur ex superioribus, qui præsent & imperant, & inferioribus, qui subsunt dicti que obediunt. Vides in his Imperatorem, Magistrum equitum, castrorum præfectum, præfectum vigilum, Tesserarium, Tribunum militum, Tribunum armamentariorum, ordinum ducentem, signiferum, centurionem, &c. Hinc nata eorum spirituum ruina, qui de cælis electi fuerunt, & demones si nullo quod statutum sibi à Deo ordinem seruare, supremamque eius, cuius debebant, auctoritatem ac potestatem agnoscere

Q recu